

Викът на града

Вече 10 години 220-хилядният град е подложен на екологичен генцид и протестният рокфестивал „Спасете Русе“ беше един вик срещу него. Денят беше 7 ноември — датата, на която бяхме свикнали да празнуваме и да гледаме военни паради по телевизията. На този ден ни караха да „рапортуваме“ за успехите, които сме постигнали. А един град загиваше. „И всяка глътка въздух е едно проклятие...“, написа писателят Руденко Йорданов преди четири години. Това проклятие е живо и днес.

12-часовият еко-рокфест съвпадна и с една друга дата — на следващия ден трябваше да се подпише българо-румънска екологическа конвенция. Без да е умишлено търсена, конфронтицията бе налице — на поредното казионно мероприятие, на поредния къс хартия с празни обещания се противопостави викът на един град. Границата беше затворена за повече от 12 часа. „Поискахте ли разрешение от властите?“, попита една загрижена за рега журналистка. Не, беше отговорът на общественения съвет на рок-фест. Защото, когато един човек умира и иска да изкрещи за помощ, той не пита никого.

На отсрещния бряг бяха предупредени за протестната акция и за затварянето на границата. И въпреки всичко продължаваха да пускат огромните ТИР-ове, без дори да ги подлагат на проверка. За да бъде загръстен Дунав мост от тежки камиони и това да принуди русенци да вдигнат блокадата. Но не тежестта на ТИР-овете заплашваше сигурността на така наречения Мост на дружбата. Мостът се разклати от силата на вълна. И от децибелите на рока.

Протестният траурен ден в Русе беше едно предупреждение не само към Европа и Румъния. Той беше и апел към нашата общественост. Съмнение, че всичко ще се оправи само с изчакване, търпение и дипломатичност. Протест срещу навика да се дават празни обещания и да се търсят политически дивиден-

ти. Непокосимост в решението протестите да продължат.

2,5 пъти повече заболявания на дихателната система. Двойно по-голяма детска смъртност. Четири пъти повече деформации у живородени деца. Отклонения в антропометричните показатели — ръст, тегло, дихателна разлика. Това са част от цифрите на черната статистика. Само за периода 1982–1987 година обявяванията от Химическия комбинат в Гюргево са били 301. Макар че сигурно и тогава сме имали договор „за дружба, сътрудничество и взаимопомощ“.

Хората, които дишат отрова, не могат да чакат. Погледне-

те лицата им и в тях ще прочетете обезверение и отчаяние.

Имаше едни червени пионерски връзки, които третокласниците получаваха на 23 септември. На тази дата в Русе се случило поредното обявяване — било през 1987 г. Децата били изкарани на площада за тържествено мероприятие. Единственото, което можели да направят, било да запушат малките си уста с пионерските връзки, които току-що били получили. Сега връзките ги няма. Но хлорът е още там.

За да те чуят, трябва да изкрещиш. „Спасете Русе!“, изкрещия на 7 ноември най-голямата роксцена, направена някога в България. Този вик като ехо повториха десетки хиляди млади хора, повториха го майки, които носеха деца в утробите си, повториха го бащи, които са готови да изселят семействата си далеч от този град. Защото животът няма алтернатива.

Георги НАНЕВ

© Димитър Дилков